

ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫНЫҢ
ПРОКУРАТУРАСЫ

КОРДАЙ АУДАНЫНЫҢ
ПРОКУРАТУРАСЫ

ПРОКУРАТУРА
ЖАМБЫЛСКОЙ ОБЛАСТИ

ПРОКУРАТУРА
КОРДАЙСКОГО РАЙОНА

080400, Республика Казахстан, Жамбылская область,
Кордай ауданы, Төле би көшесі, №33 а үйі,
т.т.: 8 (72636) 2-16-27, факс: 8 (72636) 21632
e-mail: hr-korday-kanc@prokuror.kz

080400, Республика Казахстан, Жамбылская область,
с.Кордай, ул.Төлеби, 100, №33а
т.т.: 8 (72636) 2-16-27, факс: 8 (72636) 21632
e-mail: hr-korday-kanc@prokuror.kz

№ 20.06.2018
2010518-01419

В Кордайский районный суд

Заявитель: Прокурор Кордайского района
М.Б.Ашенов

Заинтересованные лица: Министерство культуры
Республики Казахстан
г. Астана, ул. Орынбор, 8
Министерство внутренних дел
Республики Казахстан
г. Астана, пр. Тауелсиздик, 1
Министерство финансов
Республики Казахстан
г. Астана, ул. Бейбитшилик, 10
Министерство по инвестициям и
развитию Республики Казахстан
г. Астана, ул. Орынбор, 8

ЗАЯВЛЕНИЕ

в порядке главы 47 Гражданского процессуального Кодекса Республики Казахстан о признании информационного материала террористическим и экстремистским и запрещении его ввоза, издания и распространения на территории Республики Казахстан.

В соответствии с пунктом 3 статьи 20 Конституции Республики Казахстан не допускаются пропаганда или агитация насильственного изменения конституционного строя, нарушения целостности Республики, подрыва безопасности государства, войны, социального, расового, национального, религиозного, сословного и родового превосходства.

Согласно подпункта 1 статьи 1 Закона Республики Казахстан «О противодействии экстремизму» (далее-Закон о противодействии экстремизму) следует, что разжигание расовой, национальной и родовой розни, в том числе связанной с насилием или призывами к насилию, является экстремизмом.

Статьей 4 Закона о противодействии экстремизму определено, что одной из основных задач противодействия экстремизму является обеспечение национальной безопасности Республики Казахстан и предотвращение создания

005619

условий и возможностей для осуществления экстремизма, так как действия по разжиганию социальной, расовой, национальной, религиозной, сословной и родовой вражды или розни заведомо способны нарушить единство народа Казахстана и ухудшить состояние межнациональных отношений.

В соответствии с подпунктом 8 пункта 1 статьи 6 Закона Республики Казахстан «О национальной безопасности Республики Казахстан» (далее-Закон о национальной безопасности) экстремизм и терроризм в любых формах и проявлениях, относятся к числу основных угроз национальной безопасности.

Законом Республики Казахстан «О противодействии терроризму» (далее-Закон о противодействии терроризму) определено, что целью противодействия терроризму в Республике Казахстан является защита личности, общества и государства от терроризма.

В соответствии с пунктом 1 части 1 статьи 10 указанного Закона пропаганда терроризма запрещена.

Распространение материалов, подрывающих национальную безопасность, запрещено подпунктом 1 пункта 6 статьи 23 Закона о национальной безопасности.

Приговором Кордайского районного суда Жамбылской области от 06.04.2017 г. Кунтубаев Данияр Саймурбекович 01.01.1982 г.р., признан виновным в совершении преступлений, предусмотренных частью 1 статьи 174 и частью 1 статьи 256 Уголовного кодекса Республики Казахстан.

Вышеуказанный приговор вступил в законную силу.

Судом установлено, что Кунтубаев Д.С. стал членом призванной террористической и запрещенной в Республики Казахстан объединения «ДАИШ» (решение суда Есильского района Астаны от 15.10.2015 года).

Кунтубаев Д. с 01.08.2015 года по 29.01.2016 года со своего мобильного телефона марки «Samsung Duos» абонентским номером «87056103276» открыл страницу под вымышленным именем «Абдрохман Сулейманов» и в целях распространения в социальных сетях загрузил 84 аудио и видео материалов религиозного характера.

Далее, используя открытый акаунт на различных страницах социальных сетей, Кунтубаев Д. стал осознанно опубликовывать в открытом доступе аудио- и видеоматериалы религиозно-экстремистского характера. Для чего также отыскивал в различных ресурсах Интернет аналогичные материалы с целью дальнейшего распространения.

По этой причине абсолютно любой пользователь сети Интернет имел возможность заходить на его страницу и просматривать данные материалы без ограничений.

Так, Кунтубаев Д. на собственной странице опубликовал следующие видеоматериалы:

- записи проповедей Шейха Халид ар-Ращд- «О Умма Мухаммада»;
- записи, автор которой неизвестен - «Муджахиды с Кавказа»
- запись Ал-Ихван аль-Муслимун (относящейся к террористической организации под названием « Ассоциации Мусульманских братьев»);
- записи, автор которой неизвестен, содержащие материалы с изложением идей основателя ваххабизма -Мухаммеда ибн Абдул Уаhhab;

- записи под названием «Dostoinstvo_Islama. Khadis_Dzhibrilya. Tri_Osnovy.

Согласно заключения комплексной судебно-экспертной психолого-филологической и религиоведческой экспертизы №2958 от 16.08.2016 года в указанных материалах имеются признаки пропаганды терроризма и публичные призывы к совершению акта терроризма.

В этой связи, вышеуказанные видеофайлы подлежат признанию террористическими и экстремистскими с запрещением ввоза, издания и распространения на территории Республики Казахстан, в том числе в электронных средствах массовой информации и интернет-ресурсах.

В соответствии со статьей 12 Закона о противодействии экстремизму, статьей 10-4 Закона о противодействии терроризму информационные материалы, распространяемые на территории Республики Казахстан и содержащие признаки экстремизма, а также содержащие признаки и (или) призывы к осуществлению террористической деятельности, в том числе к совершению акта терроризма, либо обосновывающие или оправдывающие необходимость осуществления такой деятельности, по заявлению прокурора признаются судом экстремистскими и террористическими по местонахождению прокурора, заявившего такие требования, или по месту обнаружения таких материалов с запрещением их ввоза, издания и распространения.

Также согласно части 3 статьи 54 Гражданского процессуального Кодекса Республики Казахстан прокурор вправе обратиться в суд с иском, заявлением о защите прав, свобод и законных интересов граждан, прав и законных интересов организаций, общественных или государственных интересов.

В соответствии с п.16 ст.616 Кодекса Республики Казахстан «О налогах и других обязательных платежах в бюджет» органы прокуратуры освобождены от уплаты государственной пошлины в судах по всем искам.

На основании изложенного, руководствуясь статьями 54, 376 Гражданского процессуального Кодекса Республики Казахстан, статьей 30 Закона Республики Казахстан «О прокуратуре», статьей 12 Закона Республики Казахстан «О противодействии экстремизму», статье 10-4 Закона Республики Казахстан «О противодействии терроризма»,

ПРОШУ:

1. Признать террористическими следующие информационные материалы-видеоматериалы:

- записи проповедей Шейха Халид ар-Рашид- «О Умма Мухаммада»;
- записи, автор которой неизвестен - «Муджахиды с Кавказа»
- запись Ал-Ихван аль-Муслимун (*относящейся к террористической организации под названием « Ассоциации Мусульманских братьев»*);
- записи, автор которой неизвестен, содержащие материалы с изложением идей основателя ваххабизма -Мухаммеда ибн Абдул Уаххаб;
- записи под названием «Dostoinstvo_Islama. Khadis_Dzhibrilya. Tri_Osnovy.

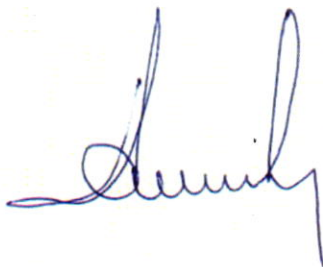
2. Исполнение решения суда о запрете ввоза, издания и распространения указанных информационных материалов на территории Республики Казахстан возложить на Министерство культуры Республики Казахстан, Министерство

внутренних дел, Агентство Республики Казахстан по связи и информации и
Комитет таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан.

3. О дне рассмотрения настоящего заявления уведомить прокурора района.

Приложение: *CD диск-1 шт.*

Прокурор района

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M. B. Ashenov', written in a cursive style.

М.Б.Ашенов

РЕШЕНИЕ
ИМЕНЕМ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

16 июля 2018 года

с.Кордай

Кордайский районный суд Жамбылской области, в составе: председательствующего судьи Абдикеримова З.Ж., при секретаре Сайпышевой Б., с участием прокурора отдела прокуратуры Кордайского района Какетаевой А., рассмотрев в открытом судебном заседании в здании суда гражданское дело по заявлению прокурора Кордайского района о признании информационного материала террористическим и экстремистским и запрещении его ввоза, издания и распространения на территории Республики Казахстан,

УСТАНОВИЛ:

Прокурор Кордайского района обратился в суд с вышеназванным иском в интересах государства, мотивируя свои требования тем, что приговором суда Кордайского района Жамбылской области от 06.04.2017 года Кунтубаев Д.С. признан виновным в совершении преступлений, предусмотренных ч.1 ст. 174 и ч.2 ст.256 Уголовного кодекса Республики Казахстан. Вышеуказанный приговор вступил в законную силу. По заключению судебно-экспертной психолого-филологической и религиоведческой экспертизы №4862 от 04.01.2017 года а также по заключению комплексной судебно-экспертной психолого-филологической и религиоведческой экспертизы №493 от 17.02.2017 года в изъятых у Кунтубаева Д.С. материалах имеются признаки распространение и агитация терроризма и экстремизма, возбуждения национальной розни, а также побудительные высказывания сражаться, выехать на вооруженный джихад с целью участия в нем, убивать, бороться, объединиться, выйти на путь Аллаха, присоединиться к братьям-муджахидам и помогать им. В связи с чем, просит суд признать материалы экстремистской и запретить ввоз, издание и распространение на территории Республики Казахстан.

Представитель заявителя Какетаева А. в суде просила заявление удовлетворить по основаниям, изложенным в нем.

Представители заинтересованных лиц - Министерства культуры РК, Министерства внутренних дел РК, Министерства финансов РК, Министерства информации и коммуникации РК, в суд не явились, о причинах неявки не сообщили, о рассмотрении дела в свое отсутствие не просили. В силу ст. 196 п.4 ГПК РК суд вправе рассмотреть дело в случае

неявки кого-либо из лиц, участвующих в деле, надлежащим образом извещенных о времени и месте судебного заседания, если признает причины их неявки неуважительными.

Суд, выслушав объяснения участвующих лиц, исследовав материалы дела, считает, что требования подлежат удовлетворению по следующим обстоятельствам.

Согласно п.3 ст.20 Конституции Республики Казахстан, не допускаются пропаганда или агитация насильственного изменения конституционного строя, нарушения целостности Республики, подрыва безопасности государства, войны, социального, расового, национального, религиозного, сословного и родового превосходства, а также культура жестокости и насилия.

В соответствии с пп.5 ст.1 Закона «О противодействии терроризму», терроризм - идеология насилия и практика воздействия на принятие решения государственными органами, органами местного самоуправления или международными организациями путем совершения либо угрозы совершения насильственных и (или) иных преступных действий, связанных с устрашением населения и направленных на причинение ущерба личности, обществу и государству.

Как следует из материалов дела, приговором суда Кордайского района Жамбылской области от 06.04.2017 года Кунтубаев Д.С. признан виновным в совершении преступлений, предусмотренных ч.1 ст. 174 и ч.2 ст.256 Уголовного кодекса Республики Казахстан. Вышеуказанный приговор вступил в законную силу.

Установлено, что Кунтубаев Д.С. стал членом призванной террористической и запрещенной в Республики Казахстан объединения «ДАИШ» (решение суда Есильского района Астаны от 15.10.2015 года).

Кунтубаев Д. с 01.08.2015 года по 29.01.2016 года со своего мобильного телефона марки «Samsung Duos» абонентским номером «87056103276» открыл страницу под вымышленным именем «Абдрохман Сулейманов» и в целях распространения в социальных сетях загрузил 84 аудио и видео материалов религиозного характера.

Далее, используя открытый акаунт на различных страницах социальных сетей, Кунтубаев Д. стал осознанно опубликовывать в открытом доступе аудио и видеоматериалы религиозно-экстремистского характера. Для чего также отыскивал в различных ресурсах Интернет аналогичные материалы с целью дальнейшего распространения.

По этой причине абсолютно любой пользователь сети Интернет имел возможность заходить на его страницу и просматривать данные материалы без ограничений.

Так, Кунтубаев Д. на собственной странице опубликовал следующие видеоматериалы:

- записи проповедей Шейха Халид ар-Рашид- «О Умма Мухаммада»;

- записи, автор которой неизвестен - «Муджахиды с Кавказа»

- запись Ал-Ихван аль-Муслимун (*относящейся к террористической организации под названием «Ассоциации Мусульманских братьев»*);

- записи, автор которой неизвестен, содержащие материалы с изложением идей основателя ваххабизма - Мухаммеда ибн Абдул Уаххаб;

- записи под названием «Dostoinstvo_Islama. Khadis_Dzhibrilya. Tri_Osnovu.

Согласно заключения судебно-экспертной психолого-филологической и религиоведческой экспертизы №4862 от 04.01.2017 года а также по заключению комплексной судебно-экспертной психолого-филологической и религиоведческой экспертизы №493 от 17.02.2017 года в изъятых у Кунтубаева Д.С. материалах имеются признаки пропаганды терроризма и публичные призывы к совершению акта терроризма, возбуждения национальной розни, а также побудительные высказывания сражаться, выехать на вооруженный джихад с целью участия в нем, убивать, бороться, объединиться, выйти на путь Аллаха, присоединиться к братьям-муджахидам и помогать им.

Согласно п.3 ст.76 ГПК, вступивший в законную силу приговор суда обязателен для суда, рассматривающего такое гражданское, дело, также по вопросам, имели ли место эти деяния и совершены ли они данным лицом, а также в отношении других установленных приговором обстоятельств и их правовой оценки.

В соответствии с требованиями пп.1 п.6 ст.23 Закона «О национальной безопасности Республики Казахстан», запрещается: распространение на территории Республики Казахстан печатной продукции и продукции иностранного средства массовой информации, содержание которых подрывает национальную безопасность.

Пунктом 2 ст. 10-4 Закона «О противодействии терроризму», информационные материалы, ввозимые, издаваемые, изготавливаемые и (или) распространяемые на территории Республики Казахстан и содержащие признаки и (или) призывы к осуществлению террористической деятельности, в том числе к совершению акта терроризма, либо обосновывающие или оправдывающие необходимость осуществления такой деятельности, по заявлению прокурора признаются судом террористическими по месту нахождения прокурора, заявившего такие требования, или по месту обнаружения таких материалов с запрещением их ввоза, издания, изготовления и (или) распространения.

При таких обстоятельствах заявление прокурора подлежит удовлетворению.

В силу ст. 378 ГПК РК, решение суда о признании организации, осуществляющей экстремизм или террористическую деятельность на

территории Республики Казахстан и (или) другого государства, экстремистской или террористической, в том числе об установлении изменения ею своего наименования, а также о признании информационных материалов, ввозимых, издаваемых, изготавливаемых и (или) распространяемых на территории Республики Казахстан, экстремистскими или террористическими, служит основанием для включения сведений об этом в систему специальных учетов государственного органа, осуществляющего в пределах своей компетенции статистическую деятельность в области правовой статистики и специальных учетов.

На основании изложенного, и, руководствуясь требованиями статей 223-226, 378 ГПК, суд

РЕШИЛ:

Заявление прокурора Кордайского района о признании информационного материала террористическим и экстремистским и запрещении его ввоза, издания и распространения на территории Республики Казахстан - удовлетворить в полном объеме.

Признать террористическими информационные материалы-видеоматериалы;

- записи проповедей Шейха Халид ар-Рашид- «О Умма Мухаммада»;

- записи, автор которой неизвестен - «Муджахиды с Кавказа»

- запись Ал-Ихван аль-Муслимун (*относящейся к террористической организации под названием « Ассоциации Мусульманских братьев»*);

- записи, автор которой неизвестен, содержащие материалы с изложением идей основателя ваххабизма -Мухаммеда ибн Абдул Уаhhab;

- записи под названием «Dostoinstvo_Islama. Khadis_Dzhibrilya. Tri_Osnovu.

Исполнение решения суда о запрете распространения возложить на Министерство культуры Республики казахстан, Министерство Внутренних дел Республики Казахстан, Агенство Республики Казахстан по связи и информации, Министерство религии Республики Казахстан и Комитет таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан.

Копию решение суда направить в КПСиСУ при Генеральной прокуратуре Республики Казахстан для включения в список информационных файлов о признании информационного материала террористическим и экстремистским.

Решение суда подлежит немедленному исполнению.

На решение может быть подана апелляционная жалоба, принесено апелляционное ходатайство прокурором в апелляционном порядке в Жамбылский областной суд через Кордайский районный суд в течение одного месяца со дня вынесения решения в окончательной форме, а лицами,

не участвовавшими в судебном разбирательстве, со дня направления им копии решения.

Решение в окончательной форме изготовлено 16 июля 2018 года.

Судья Абдикеримов З.Ж.

Копия верна:

Председатель Кордайского районного суда

С.Тургунбаев

СПРАВКА:

Решение вступило в законную силу 17 августа 2018 года.

Председатель Кордайского районного суда

С.Тургунбаев

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ
СОТ САРАПТАМАСЫ
ОРТАЛЫҒЫ

ОҚО бойынша Сот сараптамасы институты

РЕСПУБЛИКА КАЗАХСТАН
МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
ЦЕНТР СУДЕБНОЙ
ЭКСПЕРТИЗЫ

Институт судебной экспертизы по ЮКО

Шымкент қаласы, Түркістан көшесі, 65
т. 8 (725 2) 530187, ф. 8(725 2) 550715

город Шымкент, ул.Туркестанская,65
т. 8 (725 2) 530187, ф. 8(725 2) 550715

ҰҚК Жамбыл облысы бойынша
Департаментінің 9 Басқармасының
бастығы әділет полковнигі
П.Кожевинге
(М.Д. Паизов үшін)

Осымен бірге Сізге №163100041000041 санды қылмыстық іс бсйынша жүргізілген сарапшының № 4862 санды қорытындысын жолдаймыз.

Процессуальдық шығындар қатарына жатқызу үшін:

18.2. Сот психологиялық-филологиялық сараптама жүргізуге 30 сағат жұмсалды, оның ішінде еңбек шығынының құны 25 796,1 (859,87x30) теңгені құрайды, құрал жабдықты пайдалану шығынының құны 1121,1 (37,37x30) теңгені құрайды. Жүргізілген сот психологиялық-филологиялық зерттеудің жалпы құны 26 917,2 (жиырма алты мың тоғыз жүз он жеті теңге екі тиын).

21.1. Сот сараптамалық дінтанушылық зерттеу үшін 30 сағат жұмсалды, оның ішінде еңбек шығынының құны 25 796,1 (859,87x30) теңгені құрайды, құрал жабдықты пайдалану шығынының құны 1121,1 (37,37x30) теңгені құрайды. Жүргізілген сот психологиялық-филологиялық зерттеудің жалпы құны 26 917,2 (жиырма алты мың тоғыз жүз он жеті теңге екі тиын).

Төлем аудару: Шымкент қаласы «Әл-Фараби ауданы бойынша Кіріс Басқармасы» ММ. БИН 090440002968; БИК ККМФКZ2A; ИИК KZ24070105KSN0000000 Астана қаласы Қазынашылық Департаменті, Код 202101. КНП 979.

Төлем мақсаты: № 4862 сараптама шығындарын өтеу. Код-55 (Халық Банкі арқылы аудару қажет).

Тіркеледі: сарапшының қорытындысы – 11 парақта;
фотокесте – 1 парақта;
айғақты заттар – 2 дана диск және хаттама көшірмесі.

Директор

А.И.Алекешев

Орынд.:
Н.Б.Жунисова
8(7252)-53-01-87

06.01.2017 14:31

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ
«СОТ САРАПТАМАСЫ ОРТАЛЫҒЫ» ММ
Оңтүстік Қазақстан облысы бойынша сот сараптамасы институты

САРАПШЫНЫҢ №4862 санды ҚОРЫТЫНДЫСЫ
(кешенді)

04.01.2017 ж.

Шымкент қ.

13.12.2016 жылы ҚР ӘМ Сот сараптамасы орталығының Оңтүстік Қазақстан облысы бойынша сот сараптамасы институтына ҚР ҰҚК Жамбыл облысы бойынша Департаменті 9 Басқармасының АМІЖ аға тергеушісі подполковник М.Паизовтың №163100041000041 санды қылмыстық іс құжаттары бойынша кешенді психологиялық-филологиялық және дінтанушылық сот сараптама жүргізу үшін материалдар келіп түсті. Олардың сипаттамасы қорытындының зерттеу бөлімінде берілген.

Сараптамаға қаулы мен айғақты заттар қолма-қол ж/у Т.Ахметкеримовпен ұсынылды.

САРАПТАМАНЫҢ ШЕШУІНЕ ҚОЙЫЛҒАН СҰРАҚТАР:

« 1) Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыруға, азаматтардың ұлттық арнамысы мен қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, сондай-ақ дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе толыққанды еместігін насихаттау бар ма?

2) Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда үкіметті күштеп басып алу, үкіметті күштеп ұстауға немесе конституцияның құрылысын күштеп өзгертуге сондай-ақ Қазақстан Республикасының тұтастығын және оның аумағының бірлігін күштеп бұзуға үндеулер бар ма?

3) Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдар қай дінге, қандай діни ағымға жатады, автор (авторлар) басқа дінге, ұлттар, нәсілдерге қарым-қатынас туралы қандай көзқарастарды уағыздайды?

4) Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда терроризмді насихаттау немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақыру белгілері бар ма?

5) Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда аудиороликтерде және тіркелушінің өзі жария еткен мақалаларда, фотосуреттерде террористік немесе экстремистік қызметті ұйымдастыру мақсатында тұлғаларады жасақтау, дайындау немесе қаруландыруға сілтейтін белгілер, мәліметтер бар ма?

[Handwritten signatures and marks]

ЕСКЕРТУ: Қазақстан Республикасы Әділет Министрлігінің Сот сараптама орталығында сот сараптамаларын жүргізуді ұйымдастыру жөніндегі Нұсқаулыққа сәйкес:

- қаулының №1 сұрағының «насихаттау» деген бөлігінің шешуі сарапшы-филологтың құзіретіне жатпайды. Сот психологиялық-филологиялық сараптама шеңберінде зерттеуге ұсынылған материалдар мәтінінде әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, тектік-топтық немесе діни алауыздықты қоздыру, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиетін не діни сезімдерін қорлау белгілері, азаматтардың дінге көзқарасы, тектік-топтық, ұлттық, рулық немесе нәсілдік белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдердің бар/жоғы шешіледі. Соған сәйкес, зерттеуге берілген № 1 сұрақ өзгертіліп, келесі редакцияда қабылданды: *«Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыруға, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, сондай-ақ дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер бар ма?»;*

- қаулының №№1, 2 сұрақтары филологиялық зерттеу шеңберінде, №3 сұрақ дінтанушылық зерттеу шеңберінде, №№4, 5 сұрақтар саясаттанушылық зерттеу шеңберінде жүргізіледі.

Сараптама өндірісі төмендегі сарапшыларға тапсырылды:

- Оңтүстік Қазақстан облысы бойынша сот сараптамасы институтының бас сарапшысы, жоғары дінтанушылық, филологиялық және заң білімі, «Сот сараптамалық дінтанушылық зерттеу» мамандығы бойынша сот сарапшысы біліктілігі және 2005 жылдан сарапшылық өтілі бар Мирзаходжаев Абдулла Абибуллаұлына;

- Оңтүстік Қазақстан облысы бойынша сот сараптамасы институтының бас сарапшысы, жоғары филологиялық білімі, «Психологиялық-филологиялық сот сараптамалық зерттеу» мамандығы бойынша сот сарапшысы біліктілігі және 2004 жылдан сарапшылық өтілі Жунисова Нилжан Балықбайқызына;

- Оңтүстік Қазақстан мелекеттік педагогикалық институты қоғамдық пәндер кафедрасының аға оқытушысы, саясаттану магистрі, 2008 жылдан жұмыс өтілі бар Оспанханова Жаннат Бахытжанқызына.

Көрінеу жалған қорытынды бергені үшін Қазақстан Республикасы Қылмыстық Кодексінің 420-бабы бойынша көзделген қылмыстық жауапкершілік сарапшыға ескертілген:

_____ , _____

ЗЕРТТЕУ

Берілген объектілерді зерттеу төмендегідей кестемен жүргізілді:

1. Объектілердің сыртқы түрін қарау;

_____

_____

_____

- 2. Объектілерді көру, ондағы жазбаның мазмұнымен танысу;
- 3. Жүргізілген зерттеулердің ғылыми-әдістемелік негіздерін анықтау;
- 4. Психологиялық-филологиялық зерттеу (Жунисова Н.Б.);
- 5. Дінтанушылық зерттеу (Мирзаходжаев А.А.);
- 6. Саясаттанушылық зерттеу (Оспанханова Ж.Б.)
- 7. Синтез бөлімі;

ТҰЖЫРЫМДАР.

1. ОБЪЕКТИЛЕРДІҢ СЫРТҚЫ ТҮРІН ҚАРАУ

Айғақты заттар зерттеуге қапталған түрінде түсті.

Пакеттің сыртқы түрін тексеру және сипаттау.

Пакет №1 - қоңыр түсті конверт, өлшемі, шамамен: 205 x 160мм. Конверттің беткі жағында: «ПАКЕТ №1 Қарау барысында анықталған №№11, 18, 38, 42, 74 жазбалардағы аудио және №21 жазбадағы бейнероликтер жазылған RISHENG DVD+R 16X маркалы дискісі. Қатысушы: /қолтаңба/ А.Фазыл Тергеуші: /қолтаңба/ М.Паизов» және артқы жағына ақ түсті 2 қағаз кесіндісі желімделіп, мөрлер басылған. Мөрлердің айналасында: «ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК КОМИТЕТІНІҢ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ДЕПАРТАМЕНТІ* ДЕПАРТАМЕНТ КОМИТЕТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО ЮЖНО КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ» және ортасында «2 ПАКЕТТЕР ҮШІН ДЛЯ ПАКЕТОВ» деген жазулар бар.

Конверттің артқы бетінде ақ түсті қағаздан кесінділері желімделген мөр басылған. Мөрдің айналасында: «Қазақстан Республикасының Ақтөбе облысы бойынша Ұлттық Қауіпсіздік Комитетінің Департаменті», ал ортаңғы шеңберінде: «№2» деген жазулар бар. Кесінділердің үстіне қолдар қойылған.

Пакеттің ашылғандығы мен механикалық зақымның белгілері байқалған жоқ.

Пакет №2 - қоңыр түсті конверт, өлшемі, шамамен: 205 x 160мм. Конверттің беткі жағында: «ПАКЕТ №2 Қарау тергеу әрекеті нәтижелері жазылған RISHENG DVD+R 16X маркалы дискісі. Қатысушы: /қолтаңба/ А.Фазыл Тергеуші: /қолтаңба/ М.Паизов» және артқы жағына ақ түсті 2 қағаз кесіндісі желімделіп, мөрлер басылған. Мөрлердің айналасында: «ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК КОМИТЕТІНІҢ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ДЕПАРТАМЕНТІ* ДЕПАРТАМЕНТ КОМИТЕТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО ЮЖНО КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ» және ортасында «2 ПАКЕТТЕР ҮШІН ДЛЯ ПАКЕТОВ» деген жазулар бар.

2. Объектілерді көру, ондағы жазбаның мазмұнымен танысу

№1 пакеттен компакт диск алынып, оған **№1 объект** берілді: күміс түсті DVD+R форматты Компакт-диск. Дисктің беткі жағында қызыл түсті заводтық тәсілмен орындалған: «RISHENG DVD+R 16x 4.7GB/ 120 MIN» және ортасында «The Brand You Can Trust AAA» техникалық сипаттамалары және көк түсті маркермен «Д.Кунтубаев «В контакте» сайтындағы аудио және бейне жазбалар» деген қолжазбалар бар. Дискідегі орыс және шет тілінде орындалған.

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page, including a large signature and a circular stamp on the right.

№2 пакеттен компакт диск алынып, оған №2 объект берілді: күміс түсті DVD+R форматты Компакт-диск. Дисктің беткі жағында қызыл түсті заводтық тәсілмен орындалған: «RISHENG DVD+R 16x 4.7GB/ 120 MIN» және ортасында «The Brand You Can Trust AAA» техникалық сипаттамалары және көк түсті маркермен «Д.Кунтубаев «В контакте» сайтың қарау» деген қолжазбалар бар. Дискідегі жазу орыс және шет тілінде орындалған.

10 желтоқсан 2016 жылғы интернет сайттарын қарау жүргізу туралы хаттамасы (101 парақта).

ЕСКЕРТУ: №1 объектінің /21 жазба видео/ папкасының /, этого видео вы можете сойти с ума(((/ файлы, /38 жазба 7 аудио/ папкасының файлдары мәтіндері шет тілінде орындалғандықтан зерттеуден алынып тасталды.

Сараптамаға берілген объектідегі мәтіндерді барысында келесідей құрал-жабдықтар пайдаланылды:

- «Qmax» компьютері;
- «beyerdynamic» құлаққабы (наушники).

3. ЖҮРГІЗІЛЕТІН ЗЕРТТЕУЛЕРДІҢ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІН АНЫҚТАУ

3.1. Жүргізілетін зерттеулердің ерекшелігіне сәйкес әдебиеттер таңдау:

1) Методика по производству психолого-филологической экспертизы (на предмет провоцирования этнической, расовой, религиозной и иной неприязни, позволяющей давать правовую оценку публичным высказываниям и материалам средств массовой информации. Астана-2008, под редакцией Аманкулова К.К., с.336.

2) Исследование объектов религиозного характера. Методические рекомендации для экспертов. Алматы, изд. ЦСЭ МЮ РК, 2004, с.90.

3) Сот дінтанушылық сараптамасын жүргізу жөніндегі әдістеме. Астана-2015, құраст. Н.А.Муқанова, Д.Мусина, А.К.Избаиров, Ж.Е.Нурбаев., с.115.

4) Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі. Жалпы ред. басқарған Т.Жанұзақов. Алматы: Дайк-Пресс, 2008.

5) Ожегов С.И., Шведова Н.Ю. Толковый словарь русского языка. М, 1999.

6) В.А.Иванов, Я.Ф.Трофимов. Религии в Казахстане. А.2003г.

7) История религий в России: Учебник, Под. Общ. Ред. Н.А. Трофимчука-М. Рагс 2002-592ст.

8) Кулаков Андрей Евгеньевич. Религий мира: 10-11 клас.учеб. пособие М-АСТ 1998-432ст.

9) Бегалинова К.К., д.филос.н., профессор, Калиев Ж.Н., к.п.н. Салафитские течения в исламе. Методическое пособие. Астана: НИАЦ по вопросам религии. 2008. - 56 стр.

10) Маймақов Ғ.Қ. Қазіргі заманғы дінтану негіздері.-Алматы, 2013.

11) Оңтүстік Рабат. №15 (241) 15 сәуір 2015ж. Жаңа ислам мемлекеті: аңыз бен ақиқат, 3 б.

3.2. Психологиялық-филологиялық зерттеу барысында пайдаланылған

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

әдістер: семантикалық-синтаксистік анализ (сәйкес синтаксистік құрылымдар арқылы жасалған сөйлемді мағыналық жағынан зерттеу), қызметтік (функционалдык)-прагматикалық анализ (тілдік құрылымдардың қызметін тұтас сөйлем құрамында зерттеу), мәнмәтіндік (контекстуалдық) анализ.

3.3. Дінтанушылық зерттеу барысында келесі әдістер қолданылды:

Типологиялық әдіс қандай да бір белгілері бойынша зерттелініп жатқан объектілерді бөлшектеу және топтастыру процедураларының жиынтығын білдіреді. Типологизация нәтижесінде статистикалық тұрғыдан берік белгілер тобы – типтер жасалады, олар белгілі бір объектілер, құбылыстар үшін типологиялық ортақтықтың моделін береді. Қайсыбір объектінің белгілерінің инварианттығы оны сәйкес типке жатқызуға мүмкіндік береді. Типтің ішіндегі объектілердің белгілерінің айырмашылығы кездейсоқ сипатта болады, бұл айырмашылықтар әр түрлі типтегі объектілердің қасиеттерінің айырмашылығымен салыстырғанда болар болмас. Типологизация көмегімен діндердің тарихи типтерінің, еркін ойшылдық типтерінің сипаттамалары алынған.

3.4. Контент-талдау (ағыл. *contens* -мазмұн) –құжаттар мазмұнын сапалық-сандық талдау. Оның мақсаты осы құжаттарда көрініс тапқан әртүрлі деректер мен үрдістерді анықтау немесе өлшеу болып табылады. Контент-талдаудың ерекшелігі- құжаттарды әлеуметтік контексте зерттейді. Контент-талдау-жүйелі түрде алдын ала берілген категориялар терминдерінде мазмұнға сандық анықтама беруге талпыныс жасалатын құжаттар мен мәтіндерді талдау. Мәліметтер газет-журналдарда, әртүрлі салалық және мамандандырылған жинақтарда, компьютерлік берілгендер қорында орын алуы мүмкін. Саяси контент-талдау жүргізгенде хабарламалардың арнайы мақсатпен-ақпараттандыру, сипаттау, шақыру, өз-өзін қорғау, жалған ақпараттандыру т.б жарияланып сәйкесінше құралатынын ескеру керек.

4. ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ФИЛОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ

(Жунисова Н.Б.)

4.1 Сараптамаға ұсынылған «ВКонтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыруға, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, сондай-ақ дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер бар ма?

Аталмыш сұраққа жауап беру үшін келесі негізгі ұғымның анықтамасы қажет:

Әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни алауыздықты қоздыру деп - әр түрлі әлеуметтік топ, ұлттық, рулық, нәсілдік және діни топтардың арасында қақтығыстар туғызуға әрекет жасау түсініледі. Олар күш көрсетумен, қорқытумен, бір ұлт, дін, рулық, нәсілдік, әлеуметтік топ өкілдерінің

айрықшылығы, артықшылығы және басқалардың кемшілігі туралы пайымдаулармен, қорлау және т.б. жүзеге асуы мүмкін.

Әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни төзімсіздіктің басты белгілері болып мыналар табылады:

- қандай да бір әлеуметтік топтың, ұлттың, рудың, нәсілдің, діннің жағымсыз образын, сондай-ақ теріс этникалық стереотипті санада қалыптастыру және нығайту;

- азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиетін, діни сезімдерін қорлау;

- белгілі бір әлеуметтік топтың, ұлттың, рудың, нәсілдің, діннің табиғи артықшылығын және басқалардың кемістігін айту;

- бір әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни топтың әрекеттерін басқа топқа қарсы жасалған жауыздық әрекеттер мен қауіпті ниеттерге жатқызу;

- жеке бір өкілдің әрекеттері үшін бүкіл этникалық, әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни топты кінәлау және жауапкершілікті арту;

- белгілі бір әлеуметтік топтың, ұлттың, рудың, нәсілдің, діннің түпкі жауыздығын, дұшпандығын растау;

- белгілі бір әлеуметтік топтың, ұлттың, рудың, нәсілдің, діннің өкілдеріне қарсы әрекетке итермелеу;

- белгілі бір әлеуметтік топтың, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни топ өкілдеріне қатысты геноцидті, депортациялауды, қудалау мен қуғын-сүргінді мақұлдау;

- белгілі бір әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни топтың өкілдерін әртүрлі қызмет салаларынан ығыстыруды, қысып шығаруды талап ету;

- азаматтардың ұлттық, рулық, нәсілдік, діни, әлеуметтік белгісіне қарай құқықтары мен бостандықтарының шектелуін немесе оларға аса жеңілдік жасалуын талап ету;

- белгілі бір әлеуметтік топтың, ұлттың, рудың, нәсілдің, діннің өкілдеріне қарсы зорлық-зомбылық әрекеттерге арандату;

- белгілі бір әлеуметтік топтың, ұлттың, рудың, нәсілдің, діннің өкілдеріне қатысты қауіп төндіру мен қорқыту;

- белгілі бір әлеуметтік топтың, ұлттың, рудың, нәсілдің, діни топтың басқаларға қарсы астыртын әрекеттері мен құпия жоспарларының бар екенін айту;

- жеке бір өкілдердің қандай да бір жағымсыз сипаттамасы мен кемістігін бүкіл этникалық, рулық, нәсілдік, әлеуметтік, діни топқа тасымалдау;

- өткен және қазіргі таңдағы, келешектегі апаттар мен сәтсіздіктерді белгілі бір әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни топтардың мақсатқа сәйкес әрекеттерінің болуымен байланысты түсіндіру.

Азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиетін не діни сезімдерін қорлау – белгілі бір ұлтқа, дінге әдепсіз нысандағы жағымсыз қатынас көрсету. Қорлау – біреудің ар-намысын, қадір-қасиетін әдепсіз нысанда төмендету. *Сөйлеудің әдепсіз нысаны* – автор өз ойын білдіру мақсатында нормаға сәйкес келмейтін тілдік құралдарды, инвективтік, балағат (тыйым салынған) лексиканы пайдалануы.

Нормаға сәйкес келмейтін инвективтік лексика (invective oratio (балағат сөз) – пайдаланылуы қарым-қатынастарда (БАҚ-да) қоғамдық ізгілік нормаларын бұзатын қорлаушы тіл; балағаттау, біреуге, бір нәрсеге қарсы жағымсыз сөйлеу.

Дінге көзқарас, рулық, нәсілдік белгілері бойынша олардың айрықшылығы немесе кемдігін айтатын сөйлемдер – арнайы лексика-грамматикалық, семантикалық құрылымдары азаматтардың табиғи, биологиялық, адамгершілік қағидалары, діни белгілеріне қарай кемсітетін немесе айрықшылығын, артықшылығын білдіретін сөйлемдер немесе сөйлемшелер. Грамматикалық жағынан олар «жақсы-жаман» принциптері бойынша салыстыру арқылы да жасалады.

Зерттеуге келіп түскен материалдардың вербальді (ауызша) деңгейдегі анализі жоғарыда келтірілген анықтамаларға сәйкес төмендегіні көрсетті:

1) №1 объект мәтінінде ұлттық алауыздықты қоздыру белгілері бар:

- «...Они слышали как американцы крестоносцы напали на наши богатство и на нашу честь в Ираке. Более того, они и топтали наш Коран. Они топтали наш коран и унизили его. Но от нас они слышали лишь осуждения и порицание. Как это обычно бывает с нами...» (№1 объект, папка /11 жазба аудио/, файл /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/);

Келтірілген үзіндіде автор американдықтардың мұсылмандарға қарсы жасап жатқан іс-әрекеттерінен ақпарат беріп, олардың жағымсыз образын санада қалыптастырады. Мұндай ақпараттар ұлттық алауыздықтың бергілерінің бірі болып табылады.

«Слушай меня. Ты придешь в Россию, русские будут об тебя ноги вытирать. Ты для них чурка, черножопая же есть. Ты думаешь, они тебя как к брату будут относятся. Они тебя ненавидят, таких как ты они ненавидят, сколько дагестанцев они убили, убивают. Простые пацаны едут на заработки, они их убивают, избивают слабых простых людей» (№1 объект, папка /42 жазба аудио/, файл /Неизвестен - муджахиды с кавказа/).

Келтірілген үзіндіде автор орыстардың дағыстан ұлт өкілдерін өлтіріп, ұрып жатқандықтарынан ақпарат беріп, олардың жағымсыз образын санада қалыптастырады. Мұндай ақпараттар ұлттық алауыздықтың бергілерінің бірі болып табылады.

2) №2 объект мәтінінде әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыруға, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, сондай-ақ дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер бар жоқ екендігін көрсетті. Өйткені мәтіндер құрамында:

- әлеуметтік, рулық, нәсілдік, ұлттық, діни алауыздық қоздыруға бағытталған қандай да бір дін, ру, нәсіл, ұлт, әлеуметтік топ өкілдеріне жағымсыз баға беру келтірімеген;

- қандай да бір нәсіл, ұлт, дін, ру, әлеуметтік топ өкілдеріне қарсы жағымсыз зорлық әрекеттерге итермелеулер келтірілмеген;

[Handwritten signature and initials]

- тілдік нормаға кірмейтін инвективтік, балағат (тыйым салынған) лексика және қандай-да бір ұлтты, дінді немесе олардың өкілдеріне қатысты теріс-жағымсыз бағалау сөздер мен сөйлемдер келтірілмеген;

- қандай-да бір руды, нәсілді, ұлтты, дін, әлеуметтік топты немесе олардың өкілдеріне қатысты теріс-жағымсыз бағалау және «жаман-жақсы» деп азаматтарды салыстырулар жоқ.

Сонымен, зерттеуге ұсынылған №1 объектіде ұлттық араздықты немесе алауыздықты қоздыру белгілері бар. Әлеуметтік, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыру, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, азаматтардың дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер жоқ.

№2 объектіде әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыруға, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, сондай-ақ дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер жоқ.

4.2. Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда үкіметті күштеп басып алу, үкіметті күштеп ұстауға немесе конституцияның құрылысын күштеп өзгертуге сондай-ақ Қазақстан Республикасының тұтастығын және оның аумағының бірлігін күштеп бұзуға үндеулер бар ма?

Аталмыш сұраққа жауап беру үшін келесі негізгі ұғымдардың анықтамасы қажет:

Үндеу – халықты белгілі бір іске жұмылдыру үшін жазылған ұран, шақыру, яғни адамдардың санасына, еркіне және іс-әрекетіне әсер ету арқылы олардың белгілі бір іс-әрекет жасауларына ниеттер қалыптастыру нысаны. Аталмыш жағдайда субъектінің үндеулері нақты бір мақсатқа ие болуы тиіс - азаматтарды біріктіруге, еріктерін белсендендіруге және іс-әрекеттерін билікті күшпен басып алу, билікті күшпен ұстап тұру, Қазақстан Республикасының конституциясын бұзу және оның құрылысын күштеп өзгерту арнасына бағыттау.

Үндеудің негізгі белгілері болып мыналар табылады:

- фонетикалық деңгейде – көтеріңкілік екпінде айтылынуы;
- семантикалық және грамматикалық деңгейде – үндеудің семантикасы лексикалық бірліктен пайдалануы, яғни белгілері бір іс қимылға ниеттену (етістік императивтер).

Күштеу әрекеттеріне шақыру. *Күштеу* сын есім сөзіне түсіндірме сөздікте - 'күш жұмсау, зорлау, қинау' - деген түсінік берілген. Олар 'физикалық күш қолдану, қандай да бір адамға мәжбүрлеу, күштеу, ықтиярсыз көндіру' арқылы әсер ету ұғымдарына сәйкес келеді. Күштеу әрекетіне шақыру мағынасы – адамды қандай да бір адамға қарсы физикалық күш жұмсау немесе мәжбүрлеу, күштеу, ықтиярсыз көндіру әрекеттері бар оқиғаны суреттеу.

Ж

_____

AS

Күштеу әрекеттеріне шақыру бар мәтіндерді талдау барысында мыналар ескеріледі: 1) айтушының коммуникативті ниетінің, пиғылының болуы; 2) физикалық күш жұмсау немесе мәжбүрлеу, күштеу, ықтиярсыз көндіру әрекетті мағынасының болуы; 3) әрекет адресатын анықтау; 4) оқиғаның кімге немесе неге бағытталғанын анықтау (әрекет объектісі).

Зерттеуге берілген материалдардың талдауы объектілер мәтінінде үкіметті күштеп басып алу, үкіметті күштеп ұстауға немесе конституцияның құрылысын күштеп өзгертуге сондай-ақ Қазақстан Республикасының тұтастығын және оның аумағының бірлігін күштеп бұзуға бағытталған үндеулер жоқ екенін көрсетті, өйткені мәтіндер құрамында аталмыш әрекеттерге итермелейтін күштеу әрекетінің (физикалық күш жұмсау немесе мәжбүрлеу, күштеу, ықтиярсыз көндіру әрекетті мағына) мағыналық компоненттері жоқ.

Сонымен, сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда үкіметті күштеп басып алу, үкіметті күштеп ұстауға немесе конституцияның құрылысын күштеп өзгертуге сондай-ақ Қазақстан Республикасының тұтастығын және оның аумағының бірлігін күштеп бұзуға үндеулер жоқ.

5. ДІНТАНУШЫЛЫҚ ЗЕРТТЕУ (А.Мирзаходжаев)

5.1. Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдар қай дінге, қандай діни ағымға жатады, автор (авторлар) басқа дінге, ұлттар, нәсілдерге қарым-қатынас туралы қандай көзқарастарды уағыздайды?

Дінтанушылық зерттеу үшін төмендегі анықтамаларды білу қажет:

Сунниттік – Мұхаммед пайғамбар қайтыс болған соң бөліну нәтижесінде пайда болған исламдағы негізгі бағыт. Сунниттік Халифаттағы басты діни ағым ретінде X-XI ғ.ғ. қалыптасты. Бөлінудің себебі Халифаттағы билік туралы мәселе болып табылады. Шииттік бағыттан айырмашылығы Алидің имаматтыққа қатысты құқығымен ерекше табиғаты және Алламен адамдар арасындағы дәнекерлік идеясын теріске шығарады [1:150].

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /18 жазба аудио/ папкасының // М - Обращение с женой/ файлы ислам дінінің сунниттік ағымына жатады. Объект файлындағы көзқарастар Құран Кәрім және сунна негізінде уағыздалады.

Исламның сунниттік ағымына тән белгілер: 4 құқықтық мазхаб (ханафи, шафиғи, малики, ханбали) және Бұхари, Мүслім, Тирмизи, Әбу Дәуіт, Насай және ибн Мажа, Ахмад ибн Ханбал хадистерін қабылдайды сондай-ақ төрт халифаның заңды билігін мойындайды (Әбу Бәкір, Омар, Осман, Али).

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы, № 2 объектінің 1-92 беттеріндегі мәтіндері Ал-Ихван аль-Муслимун (Мұсылман бауырлар Ассоциациясы) ұйымына жатады.

Ал-Ихван аль-Муслимун (Мұсылман бауырлар Ассоциациясы) ұйымы 1928ж. Египетте шейх Хасан әл-Баннаның негіз салуымен пайда болды. Оның

[Handwritten signature and scribbles]

көзқарастарының қалыптасуына Абу Хамид әл-Газали, Мұхаммад Абдо, Жамал әл-Афғани және Рашид Риданың еңбектері елеулі әсер етті. әл-Банна исламның сунниттік ағымының шеңберінде әл-Афғани мен Риданың панисламизм идеясын дамытты және «ұлттық ислам», «ислам мемлекеті» жиһад концепциясын жасады. Ұйымның идеологиялық негізінде Сайд Құтыптың «Исламдағы әлеуметтік әділдік» және әл-Газали, Мұстафа ас-Сибайдың шығармалары ерекше орын алады.

Ұйымның идеологтары ислам әлемі европалық даму, оның мәдени және идеологиялық қағидаттары үлгісінің әсерінен арылып, қоғамдық өмірді Құран мен шарифат нормаларына сәйкестендіру қажет дейді. әл-Баннаның көзқарасы бойынша ислам мемлекетін құрудың басты мақсаты капиталистік және социалистік даму жолынан артық болып табылатын «ислами даму жолына» алып келеді.

Саяси идеал «Мұсылман бауырлар» мына ұранды ұстанады: «Алла біздің Құдайымыз, пайғамбар – басшымыз, Құран – конституциямыз, жиһад – жолымыз, Алла жолында өлу – біздің ең жоғары ұмтылысымыз»

«Мұсылман бауырлар Ассоциациясы» қайырымдылық, ағартушылық жолынан өтіп (1928-1936) террорды күресудің құралы ретінде белсенді түрде қолданатын саяси ұйым деңгейіне жетті. «Ассоциация» әскерилендірілген құрама құрайтын бірнеше әрі күрделі жүйеге бөлінді. Хасан әл-Банна өлгеннен кейін соның негізінде әрқайсысы өз алдына тәуелсіз ұйымдар ретінде Таяу және Орта Шығыс елдерінде «Мұсылман бауырлар қозғалысы» деп аталатын бірнеше топтар бөлініп шықты.

«Мұсылман бауырлар қозғалысы» бүгінгі таңда негізгі үш бағытқа бөлінген: орташа – бұл әл-Банна және Құтыптың ізбасарлары; ислам демократтары - «ислам социализмі» дейтін әртүрлі нұсқадағы жақтаушылар; террорды кеңінен қолданатын бірқатар экстремистік топтар. Бұл топқа «Мұсылман бауырлар Ассоциациясынан» ХХғ. 50-ші жылдары бөлініп шыққан «Хизбут-Тахрир» ислам азаттық партиясы жатады. Бүгінгі таңда ол араб елдерінің барлық аумағында бар және ол заңдастырылмаған жағдайда жұмыс істейді. Идеологияның негізінде ислами саяси-құқықтық жүйе - Халифатты құру болып табылады [1:166-167].

- ислам әлемі европалық даму, оның мәдени және идеологиялық қағидаттары үлгісінің әсерінен арылып, қоғамдық өмірді Құран мен шарифат нормаларына сәйкестендіру қажет деп санау:

Мысалы:

- жиһад жасауға уағыздау өзін-өзі құрбан етуге (шаһид болу), шаһид болуға, мужаһидтерге еруге шақыру:

«Они словно забыли, что Мухаммад, да благословит его Аллах и приветствует, был господином всех муджахедов. И что смерть шахида на пути Аллаха самый заветная мечта последователей Мухаммада, да благословит его Аллах и приветствует. Они словно забыли, что Мухаммада, да благословит его Аллах и приветствует, был господином муджахедов. Али говорит: когда разгорелся бой мы становились за пророком, да благословит его Аллах и приветствует, и он отбивал от нас врагов. Одной из главных желаниях правдивых и искренних людей он да будет мои радителей выкуп за

него говорит: я бы хотел сражаться на пути Аллаха, а затем быть убитым, затем снова сражаться, и снова быть убитым, их разгневало то, что тысячи молодых людей по всему миру и в разных странах вернулись к религии и начали придерживаться руководство пророка ...» (№1 объект, папка /11 жазба аудио/, файл /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/);

«Сражение на пути Аллаха – лучшее для мужчины, чем совершение паломничества. Что касается женщин, то их джихад – паломничество.

Также замужней женщине подчинение супругу более предпочтительно, чем подчинение родителем. В отличии от незамужней, которой приказано подчинение родителям.

Если тебе грустно и на душе у тебя тяжело – подумай о Рае...

...Внимайте о рабы Аллаха!!!!

Слушайте и внимайте!!!!

Исправьте свое положение, ибо оно у вас плачевное!!!!!!!!

Сегодня они оскорбили Мухаммада (саляЛлаху аляйхи уа саллям), оскорбили Къуран-сделав это они оскорбили Аллаха!!!

Где ваши сердца о презренные?????????

Где ваша стойкость?????????!!!!!!!!

Выходите на джихад о рабы Аллаха!!

Убивайте тагъут!!!

Режьте их!!!

Стреляйте в них!!!!

Душите их???

Будьте террористами!!!!

Будьте террористами!!!!

Будьте террористами!!!!

Не бойтесь их!!!!!!!!!!!!

СубханаЛлах, Ислам унижают и вытирают об него ноги!

Если вы считаеате себя последователями Пророка Мухаммада (саляЛлаху аляйхи уа саллям) то защищайте его Умму Убивая и погибая!!!!

О РАБЫ АЛЛАХА НАСТАЛ ТОТ МИГ, КОГДА МЫ ДОЛЖНЫ СОБРАТЬСЯ И ОТОМСТИТЬ ЗА А ЛЛАХА И ЕГО ПОСЛАННИКА!!!!

МЫ ДОЛЖНЫ ОТОМСТИТЬ О РАБЫ АЛЛАХА!!!!

МСТИТЕ, ЕСЛИ ХОТИТЕ РАЯ!!!

СТРЕМИТЕСЬ К ДОВОЛЬСТВУ АЛЛАХА

НЕУЖЕЛИ ВЫ ДУМАЕТЕ АЛЛАХ БУДЕТ ДОВОЛЕН НАМИ, ЕСЛИ МЫ БУДЕМ МОЛЧАТЬ И СИДЕТЬ, В ТО ВРЕМЯ КАК ВАШУ РЕЛИГИЮ ОСКОРБЛЯЮТ!!!!!!!!!!!!!!

О БРАТЬЯ И СЕСТРА БЕЙТЕСЬ С НИМИ!!!!!!!!!!!!!!

НАСТАЛО ВРЕМЯ ДЖИХАДА О РАБЫ АЛЛАХА!!!!!!!!!!!!» (№2 объект);

«Джихад бывает двух видов: Джихад наступательный и джихад оборонительный. И целью каждого из них является распространение религии Аллаха и призыв людей к ней, выведение из мрака к свету, и тождество религии Аллаха на земле, и чтобы вся религия принадлежала одному Аллаху» (№2 объект, ст 82);

[Handwritten signature and scribbles]

«Нет ничего, кроме этих причин, которые мешают тебе вести джихад и нет ничего, кроме этих причин, отдаляют тебя от Господа поклоняющихся. Клянусь Аллахом! Что с тобой! О брат!» (№2 объект, ст. 86);

- №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы мәтіндерінде америкалықтарға қатысты теріс-жағымсыз көзқарастарды уағыздайды, мысалы:

«Они слышали о Палестине, и мечети аль-Акса, о том как мы оставили без помощи детей, ведущих свои сражения камнями. Они слышали что мы оставили без помощи целомудренных мусульман в Боснии и Чечне. Они слышали как американцы крестоносцы напали на наши богатство и на нашу честь в Ираке. Более того и топтали наш Коран. Они топтали наш коран и унизили его. Но от нас они слышали лишь осуждение и порицание, как это обычно бывает с нами. Они слышали о евреях, которые все повторяют о нас стих, Мухаммад умер и оставил после себя девочек, они слышали как евреи повторяют: Мухаммад умер и оставил после себя только девочек. Они захотели урвать и свои кусок со стола, о котором были приглашены разные нации после того как в наши сердца была брошена слабость и они нанесли нам другой удар прямо в сердце» (№1 объект, папка /11 жазба аудио/, файл /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/);

- зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде орыстарға қатысты теріс-жағымсыз көзқарастарды уағыздайды, мысалы:

«Слушай меня. Ты придешь в Россию, русские будут об тебя ноги вытирать. Ты для них чурка, черножопая же есть. Ты думаешь, они тебя как к брату будут относиться. Они тебя ненавидят, таких как ты они ненавидят, сколько дагестанцев они убили, убивают. Простые пацаны едут на заработки, они их убивают, избивают слабых простых людей» (№1 объект, папка /42 жазба аудио/, файл /Неизвестен - муджахиды с кавказа/);

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /74 жазба 3 аудио/ папкасының /74 жазба 3 аудио/, файлдарында келтірілген ойлар ислам сунниттік ағымының ханбали мазхабындағы (мектеп) ваххабизмнің негізін салушы Мұхаммад ибн Абдул Уаһхабтың оқуына жатады.

Ваххабизм идеологиясы дінде еркін көзқарасты, шарифат құқық нормаларын және дәстүрлерді қатаң сақтауды теріске шығарады. Ваххабистік идеология негізі – біркұдайлық (таухид)ты қатты ұстанады, киелі культтерді, тұмар тағуға тиым салу (ширк) және шарифаттағы жаңалықтарды (бидғат) деп есептейді. Шииттерге, сопылық және басқа да Ахл ас-Сунна вал-Джамаа – сунниттік көзқарастарды ұстанбаған мұсылмандық діни-саяси ұйымдарға қатысты теріс-жағымсыз көзқараста болу. Догматика саласында Ибн Теймия және ибн аль Қайимның көзқарастарына сүйенді. XVIIIғ. Ибн Теймия көзқарастары ваххабизмнің негізін салған Мұхаммад ибн Абдул Уаһабқа арқау болды. Ханбали мазхабының өкілі, теолог ибн Теймия өзінің ханбалиттік ұстанымын «алтын орта» (уасат) принципіне яғни, калам (акли), традиционализм (накли) элементтеріне негіздеп құруға әрекет етті. Алланы өзі Құранда және суннада қалай сипаттаса солай қабылдау қажеттігін, догматика саласында да құдай атрибуттарын (та`тил) мойындамауды, Алланы оның жаратылыстарымен

салыстыруды (ташбих) және құран аяттарын рәміздік-аллегорикалық (та`уил) талқылауды қабылдамады. «Тыйым салынған жаңалықтардың» (бидғат) қабылдамай, исламның философиялық элементтерін, калам рационализмін (әсіресе ашғариттік) «киелілік» культін және пайғамбар қабірін зиярат ету тәжірибесін қатаң сынға алды. Саясат саласында ибн Теймия дін мемлекеттің ажырамас бөлігі екендігін: қуатты мемлекетсіз дін қауіп-қатерге тап болады, шариятсыз мемлекет деспоттық басқаруға алып келеді деп есептеді. Мысалы:

- қабірлерді, киелі орындарға табынуды жоққа шығару:

«То есть, от сюда ты что берешь? И потом говорит: они установили во-первых, такие изображения где? На могилах этих праведников. То есть, видишь две причины - они явные. Собрание на могилах, и второе создание изображения. Почему брат? Потому что, если ты не будешь собираться на могиле невозможно ширк, ширк, могильный ширк не возможно» (№1 объект, папка /74 жазба 3 аудио/, файл /Руслан абу Ибрахим - 1) О создающих изображения/);

- ширктен сақтану:

«На то, что всех многобожников всех времен обычно бывает трех видов, сказал шейхул ислам ибн Теймия рахимахулла: Но говорит то, что я хочу сказать то, что основа многобожия всего мира, тех многобожников с тех времен была в чем? Во-первых, она заключалась в том, что некоторые из них поклонялись праведным людям» (№1 объект, папка /74 жазба 3 аудио/, файл /Руслан абу Ибрахим - 1) О создающих изображения/).

- сопылық және басқа да Ахл ас-Сунна вал-Джамаа – сунниттік көзқарастарды ұстанбаған мұсылмандық діни-саяси ұйымдарға қатысты теріс-жағымсыз көзқараста болу:

«Привели о том, что курайшиты, точнее суфии сегодняшних дней, говорят мы не равны многобожникам времен пророка саллаллаху алайхи ва саллам. Почему? Во-первых, потому что многобожники времен пророка отвергали Куръан, отвергали судный день, назвали пророка саллаллаху алайхи ва саллам лжецом и так далее. И мы это не делаем, мы все это верим. Поэтому мы не равны им. И разъяснили эти сомнения и сказали да вы не ровны им. Но это вопрос веры и неверия, а не вопрос многобожия и единобожия. Что касается вопроса многобожия и единобожия, то вы равны, вы суфий так равны с курайшитами или арабами времен невежества пророка саллаллаху алайхи ва саллам» (№ объект, папка /74 жазба 3 аудио /, файл / Руслан абу Ибрахим - 1) О создающих изображения/);

«Ирак және Леванта ислам мемлекеті» («ИЛИМ») немесе Ирак және Шам ислам мемлекеті – ИШИМ, сондай-ақ «Ислам мемлекеті» - орыс транслитерациясында: ад-Даулят ал-Исламийя, латын транслитерациясында: alDl ulë alAislamîë) – Сирияның басым аумағында (жарым-жартылай солтүстік-шығыс аумағын бақылайтын) және 2013 жылдан Иракта («сунниттік үш бұрышты» аумағын жарым-жартылай бақылайтын) әрекет ететін халықаралық ислами террористік ұйымы.

Ұйым 15 қазан 2006 жылы Ирак жерінде жергілікті «Аль-Каида» бөлімшесінің бастауымен бірқатар радикалды ислам топтарының бірігуі нәтижесінде атап айтқанда, «Ансар ат-Таухид», «Аль-Фураба», «Ислам жихады», «Асаиб эль-Ахуаль», «Жамаъа эль-Мурабитин», «Ансар ат-Таухид уа-с-Сунна», «Фурсан ат-Таухид», «Жунд Милләт эль-Ибрахим» сияқты ірілі-ұсақты ислам топтарымен бірігіп көшбасшысы Абу Умар эль-Багдади басшылығымен «Ирак ислам мемлекетінің» құрылғанын жариялады. 9 сәуір 2013 жылы бұл ұйым «Ирак және Шам ислам мемлекеті (басқа нұсқада «...және Леванта»)» деп атала бастады. 2014 жылдың маусым айының соңында «Ирак және Леванта ислам мемлекеті» ұйымы «Ислам мемлекеті» (ИМ) деп аталды. Оның басында ұйым көшбасшысы Әбу Бәкір эль-Багдади (Абдолла Ибраһим ас-Самараи) тұрды.

Сонымен, бүгінгі таңда бұл ұйым Ирак және Леванта ислам мемлекеті «ИЛИМ», Ирак және Шам ислам мемлекеті «ИШИМ» және Ислам мемлекеті «ИМ» деген атаулармен аталады.

«ИЛИМ», (ИШИМ), (ИМ) ұйымының негізгі идеясы ұлттық, тектік-топтық, нәсілдік, әлеуметтік белгілеріне қарамай барлық мұсылмандардың рухани бірлігі, жоғары рухани көшбасшы Халифа билігі басшылығында (мужаһид әмірлерге мойынсұну арқылы) мұсылмандардың саяси бірігуі, шарифат негізінде құрылған (Халифат, ислам мемлекеті) теократиялық мемлекет құру, мұсылман еместерге қарсы қарулы күрес жүргізу, шииттерге әсіресе рафидиттер мен сефевидтерді мұсылмандардың жауы, құқық қорғау және зайырлы билік өкілдерін, бір топтан екінші топқа қашып жүрген ұйымның көзқарастарын қабылдамаған мұсылман-сатқындарды тағұт (Алланың заңынан басқа заңды қабылдаушы) деп есептеу және ұйымның мақсаты үшін өзін-өзі құрбан етуге (шаһид болуға) саналы түрде дайын болу табылады.

«Ислам мемлекеті» террористік ұйымының негізгі белгілеріне мыналар жатады:

- ислам мемлекетінің халифасына ант беру;
- қабірлерді, киелі орындарды әсіресе, шиит-рафидиттердің қабірлерін қирату;
- Алла жолында өзін-өзі құрбан етуге (шаһид болу) басқаларды уағыздау;
- жиһад жасауға шақыру;
- шииттерге әсіресе рафидиттер мен сефевидтерге қатысты төзімсіздік таныту;
- пайғамбарлық жолындағы ислам мемлекеті Халифатты құруға насихаттау;
- Америка, Сирия және Ирак мемлекеттерінің жүргізіп жатқан саясатына теріс жағымсыз көзқарастарын көрсету;
- тағұт (Алланың заңынан басқа заңмен басқарылатын) мемлекетті тастап, ислам мемлекетіне қоныс аударуға уағыздау;
- Әбу Бәкір эль-Багдадиды мұсылмандардың әмірі, ислам мемлекетінің басшысы деп есептеу [11:3].

Зерттеуге ұсынылған №2 объектінің 93-99 беті мәтіндерінде «Ислам мемлекеті» террористік ұйымына тән белгілер бар, мысалы:

- Алла жолында өзін-өзі құрбан етуге (шаһид болу), жиһад жасауға, шаһид болуға, мужаһидтерге еруге шақыру:

«Также следует упомянуть участь тех, кто находится в заключении у тагутов, которые известны своим знанием и любовью к Джихаду, вместе с их рвением в борьбе за эту религию, и от которых также приходит через их родственников поддержка» (№2 объект, 93) б.);

- тағұт (Алланың заңынан басқа заңмен басқарылатын) мемлекетті тастап, ислам мемлекетіне қоныс аударуға уағыздау:

«... или те, кто на пути переселения... пусть Аллах облегчит им!» (№2 объект, 93 б.);

- пайғамбарлық жолындағы ислам мемлекеті Халифатты құруға насихаттау;

«**КОНЕЧНО** следует предусмотреть то, что противники ИГ (Исламского государства), а также лицемеры и прочие ничисти, которая имеет быть в нашей УММЕ, будут кусать локти, читая этот список и выискивать еще больше отговорки, чтобы не поддержать эту УММУ как словом и делом! Говоря – «где видео?», «где аудио?», однако... реальность не изменит их слова! **ДАЖЕ ЕСЛИ ЭТО НЕНАВИСТНО НЕВЕРУЮЩИМ!**

Не говоря о тех из числа ученых и требующих знания, кто уже есть в Халифате сегодня со своей поддержкой этой религии, выполняя свою прямую обязанность и альхамдулиЛлях их не мало со всех уголков земли, а также кто поддержал и кого посадили тагуты...» (№2 объект, 93 б.);

Осылайша, зерттеуге ұсынылған объектінің дінтанушылық зерттеуі төмендегіні көрсетті:

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /18 жазба аудио/ папкасының / М - Обращение с женой/ файлы ислам дінінің сунниттік ағымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы, № 2 объектінің 1-92 беттеріндегі мәтіндері Ал-Ихван аль-Муслимун (Мұсылман бауырлар Ассоциациясы) ұйымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /74 жазба 3 аудио/ папкасының /74 жазба 3 аудио/, файлдарында келтірілген ойлар ислам сунниттік ағымының ханбали мазхабындағы (мектеп) ваххабизмнің негізін салушы Мұхаммад ибн Абдул Уаһһабтың оқуына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №2 объектінің 93-99 бетіндегі мәтіндері «Ислам мемлекеті» террористік ұйымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы мәтіндерінде америкалықтарға, №1 объектінің /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде орыстарға қатысты теріс-жағымсыз көзқарастарды уағыздайды.

6. САЯСАТТАНУШЫЛЫҚ ЗЕРТЕТУ (Оспанханова Ж.Б.)

Аталған зерттеу контент-талдау негізінде жүргізілді. Контент-талдау – бұл мәліметтердің ішіндегі әлеуметтік фактілер мен тенденцияларды анықтау және

Ассистент

Ж.Б.

- террорлық қауіптің барлық түрі; адам өліміне қауіп тудыру, елеулі мүліктік зиян келтіру не қоғамға қауіпті өзге де қоғамдық зардаптардың туындау қауіпін төндіретін өзге де іс-әрекеттер жасау.

Терроризм актісін жасауға шақыру – жария түрде айтылған немесе таратылатын ақпараттық материалда көрініс тапқан, жеке тұлғаны терроризм актісін жасауға итермелеу мақсатында оның санасына, еркіне және мінез-құлқына әсер ететін үндеуді айтамыз.

Джихад («күш салу») сенім үшін күрес, Алла жолындағы күрес болып табылады. Джихадтың бірнеше түрі бар: жүрек джихады (өзінің жаман әдеттеріңмен күрес), тілдік джихад (адамгершілік нормаларын бұзушыларға және қылмыскерлерге қатысты тәрбиелік шаралар қабылдау); қылыш джихады (кәпірлерге қатысты қарулы күрес, күрес үстінде қаза болғандарға жаннатта бақытты өмір күтіп тұрғандығы айтылады) (См. Ислам. Энциклопедический словарь. М. «Наука».1991.-С. 66-67). Қазіргі кезде джихадтың тек бір түрі кең таралуда - кәпірлерге қатысты қарулы күрес.

Әлеуметтік-саяси аспектіде терроризм түрлі әлеуметтік топтардың мүдделерін қанағаттандыру үшін зорлау әдістерін қолдану деп түсіндіріліп, конституциялық нормаларға қайшы келетін саяси мінез-құлықтың девиантты түрі ретінде анықталса, қазіргі кезде джихад кәпірлерге қарсы күрес жүргізудің идеялық негіздемесі болып табылады.

Зерттеуге алынған материалдардың негізгі ерекшелігі болып лаңкестікті жақтаушы және лаңкестік әрекетті «қарулы джихад» түрінде жүзеге асыруды жақтайтын ақпараттарды тарату болып табылады. Жиһад концепциясы түсінігінің өте ауқымды, көпмағыналы болып табылатындығына қарамастан ұсынылған материалдарда ол «қылыш жиһады» түрінде диверсанттық-лаңкестік түрде көрініс бар. Төмендегі үзінділерде материалдар мәтінінде терроризмді жақтайтын және террорлық әрекеттерді іске асыруды міндеттейтін концепциялардың бар екендігін көрсетеді:

Зерттеуге ұсынылған материалдар мәтіндерінде терроризмді насихаттаудың немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақырудың келесі белгілері бар:

1) Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы мәтіндерінде, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде терроризмді насихаттау белгілері, №2 объект мәтіндерінде терроризмді насихаттау немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақыру белгілері бар.

- «Джихад» анықтамасы көптеген түсініктеме спектріне қарамастан диверсиялық-террористік формада түсіндіріледі. Радикалдардың пікіріне сәйкес, джихад қарулы күрес ретінде олардың ілімдерінің таралуының шарты болады, сонымен қатар жиһад концепциясы түсінігінің өте ауқымды, көпмағыналы болып табылатындығына қарамастан ұсынылған материалдарда ол «қылыш жиһады» түрінде диверсанттық-лаңкестік түрде көрініс бар, және діни экстремизмді насихаттау белгісі болып табылады, мысалы:

«Они словно забыли что Мухаммад да благословит его Аллах и приветствует был господином всех муджахедов. И что смерт шахида на пути

[Handwritten signature and scribbles]

Аллаха самый заветный мечта последователей Мухаммада да благословит его Аллах и приветствует. Они словно забыли что Мухаммада да благословит его Аллах и приветствует был господином муджахедов. Али говорит: когда разгорелся бой мы стоновились за пророкам да благословит его Аллах и приветствует и он отбивал от нас врагов. Одной из главных желаний правдивых и искренних людей он да будет мои радителей выкуп за него говорит: я бы хотел сражаться на пути Аллаха а затем быт убитым, затем снова сражаться, и снова быт убитым, их разгневало то что тысячи молодых людей по всему миру и в разных странах вернули к религии и начали придерживаться руководство пророка ....» (№1 объект, папка /11 жазба аудио/, файл /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/);

«Джихад бывает двух видов: Джихад наступательный и джихад оборонительный. И целью каждого из них является распространения религии Аллаха и призыв людей к ней, выведение из мрака к свету, и тождество религии Аллаха на земле, и чтобы вся религия принадлежала одному Аллаху» (№2 объект, ст 82);

«Нет ничего, кроме этих причин, которые мешают тебе вести джихад и нет ничего, кроме этих причин, отдаляют тебя от Господа поклоняющихся. Клянусь Аллахом! Что с тобой! О брат!» (№2 объект, ст. 86);

- яғни, джихад ілімін жактаушылар үшін, жүйеге қарсы қарулы күрес:

«Жоманай где?

Он тоже жаждит вашей кровью...

Я мусульманин. Я не боюсь смерти, я не боюсь жизни, я не боюсь ни тебя и не прошу от вас никакой милости. Ничего не хочу от вас. У меня нету страха перед вами, у меня страх только перед Аллахом...

Уаллохи ради Аллаха, вам тогда по милости Аллаха тогда предупреждение делали. Сейчас не ждите милости от нас» (№1 объект, папка /42 жазба аудио/, файл /Неизвестен - муджахиды с кавказа/);

2) №2 объектi мәтіндерінде терроризмді насихаттау немесе терроризм актiсін жасауға жария түрде шақыру белгілері бар, мысалы:

Жиһад концепциясы түсінігінің өте ауқымды, көпмағыналы болып табылатындығына қарамастан ұсынылған материалдарда ол «қылыш жиһады» түрінде диверсанттық-лаңкестік түрде көрініс бар, сонымен қатар, терроризмді насихаттау белгісі болып табылады:

«Сражение на пути Аллаха – лучше для мужчины, чем совершение паломничества. Что касается женщины, то их джихад – паломничество.

Также замужней женщине подчинение супругу более предпочтительно, чем подчинение родителем. В отличии от незамужней, которой приказано подчинение родителям.

Если тебе грустно и на душе у тебя тяжело – подумай о Рае...

...Внимайте о рабы Аллаха!!!!

Слушайте и внимайте!!!!

Исправьте свое положение, ибо оно у вас плачевное!!!!!!!!!!

Сегодня они оскорбили Мухаммада (саялЛаху аляйхи уа саллям), оскорбили Къуран-сделав это они оскорбили Аллаха!!!

Где ваши сердца о презренные?????????

Handwritten signature

Handwritten mark

Где *ваша стойкость?????????!!!!!!!*
Выходите на джихад о рабы Аллаха!!
Убивайте тагьют!!!
Режьте их!!!
Стреляйте в них!!!!
Душите их???
Будьте террористами!!!!
Будьте террористами!!!!
Будьте террористами!!!!
Не бойтесь их!!!!!!!!!!!!

СубханаЛлах, Ислам унижают и вытирают об него ноги!
Если вы считаеате себя последователями Пророка Мухаммада (саяЛлаху аляйхи уа саллям) то защищайте его Умму Убивая и погибая!!!!

О РАБЫ АЛЛАХА НАСТАЛ ТОТ МИГ, КОГДА МЫ ДОЛЖНЫ СОБРАТЬСЯ И ОТОМСТИТЬ ЗА А ЛЛАХА И ЕГО ПОСЛАННИКА!!!!
МЫ ДОЛЖНЫ ОТОМСТИТЬ О РАБЫ АЛЛАХА!!!!
МСТИТЕ, ЕСЛИ ХОТИТЕ РАЯ!!!
СТРЕМИТЕСЬ К ДОВОЛЬСТВУ АЛЛАХА
НЕУЖЕЛИ ВЫ ДУМАЕТЕ АЛЛАХ БУДЕТ ДОВОЛЕН НАМИ, ЕСЛИ МЫ БУДЕМ МОЛЧАТЬ И СИДЕТЬ, В ТО ВРЕМЯ КАК ВАШУ РЕЛИГИЮ ОСКОРБЛЯЮТ!!!!!!!!!!!!!!!

О БРАТЬЯ И СЕСТРА БЕЙТЕСЬ С НИМИ!!!!!!!!!!!!!!!
НАСТАЛО ВРЕМЯ ДЖИХАДА О РАБЫ АЛЛАХА!!!!!!!!!!!!» (№2 объект);

- яғни, джихад ілімін жақтаушылар үшін, жүйеге қарсы қарулы күрес:

Жоғарыда көрсетілген мәтіндерде «Джихад» анықтамасы көптеген түсініктеме спектріне қарамастан диверсиялық-террористік формада түсіндірілуі, джихад ілімін жақтаушылар үшін, қазіргі жүйеге қарсы қарулы күресі, жиһад концепциясы түсінігінің өте ауқымды, көпмағыналы болып табылатындығына қарамастан ұсынылған материалдарда ол «қылыш жиһады» түрінде диверсанттық-лаңкестік түрде көрініс табуын жалпы алғанда, терроризмді насихаттауға немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақыру белгілеріне жатқызуымызға болады.

Сонымен, зерттеуге ұсынылған материалдардың саясаттанушылық зерттеуі төмендегіні көрсетті:

Зерттеуге берілген №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/) файлы мәтіндерінде, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде терроризмді насихаттау белгілері, №2 объект мәтіндерінде терроризмді насихаттау немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақыру белгілері бар.

Сонымен, саясаттанушылық талдау көрсеткендей, №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/) файлы мәтіндерінде, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде терроризмді насихаттау белгілері, №2 объект мәтіндерінде терроризмді насихаттау немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақыру белгілері бар.

[Handwritten signature]

6.2. Сараптамаға ұсынылған «ВКонтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда аудиороликтерде және тіркелушінің өзі жария еткен мақалаларда, фотосуреттерде террористік немесе экстремистік қызметті ұйымдастыру мақсатында тұлғаларады жасақтау, дайындау немесе қаруландыруға сілтейтін белгілер, мәліметтер бар ма?

Зерттеуге ұсынылып отырған материалдарда террористік немесе экстремистік қызметті ұйымдастыру мақсатында тұлғаларды жасақтау, дайындау немесе қаруландыруға сілтейтін белгілер, мәліметтер жоқ.

Аталмыш сұраққа жауап беру үшін келесі негізгі ұғымдардың анықтамасы қажет:

Экстремизм - (лат. extremus - шеттеу, яғни орталықтан ауытқу, белгіленген жерден тыс кету деген мағына береді) саясаттағы шеткі көзқарастар мен шараларды ұстану. (См. Основы политологии. Курс лекций. Н.К.Капесов. 1995. Стр.204).

Экстремизм — «шеттеу» яғни орталықтан ауытқу, белгіленген жерден тыс кету деген мағына береді) — жалпы тәртіпті мойындамайтын, өзінің пікірімен ғана іс-әрекет жасаушы дегенді білдіреді. Экстремизмнің пайда болу себебі, адамның надандыққа, көрсеқызарлыққа бейімделген көзқарасынан пайда болады. Экстремизмнің тағы бір көрінісі басқа біреуді көре алмау, түсінбеу немесе түсінгісі келмейтін адамдардан шығады. Лаңкесшілер дұрыс бағытқа жол көрсететін адамдардың кеңесіне мүлдем құлақ аспайды. Олар өздерін ен таза кіршіксіз деп санап, басқаның барлығын адасушыларға жатқызып, жөн білетін адамдарды мойындамайды. (Саяси түсіндірме сөздік. – Алматы, 2007.)

Шақыру- тікелей әрекетке шақыратын үндеу, яғни адамдарға тікелей үндеу жолымен белгілі бір іс-әрекет түрін жасауға шақыратын адамдар санасы, еркі мен тәртібіне әсер ету формасы.

Жасақтау - 1. Әскерді қару-жарақтандыру, қаруландыру. 2. Топ құрып ұйымдастыру.

Дайындау - 1. Қамдау, әзірлеу, реттеу. 2. Шикізатты, өнімді жинау, сұрыптау, өңдеу. 3. Белгілі бір мамандыққа, кәсіпке баулу, үйрету.

Қару - 1. Ұрыста қолданылатын шабуыл және қорғаныс құралдары. Жоғарыда келтірілген анықтамаларға сәйкес, зерттеуге ұсынылып отырған №№1-2 объектілер мәтіндерінде террористік немесе экстремистік қызметті ұйымдастыру мақсатында тұлғаларды жасақтау, дайындау немесе қаруландыруға сілтейтін белгілер, мәліметтер жоқ екендігі анықталды. Сонымен, зерттеуге ұсынылып отырған материалдарда террористік немесе экстремистік қызметті ұйымдастыру мақсатында тұлғаларды жасақтау, дайындау немесе қаруландыруға сілтейтін белгілер, мәліметтер жоқ.

7. СИНТЕЗ БӨЛІМІ

1. Зерттеуге ұсынылған №1 объектіде ұлттық араздықты немесе алауыздықты қоздыру белгілері бар. Әлеуметтік, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыру, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен

қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, азаматтардың дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер жоқ.

№2 объектіде әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыруға, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, сондай-ақ дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер жоқ.

2. Сараптамаға ұсынылған «Вконтакте» әлеуметтік желісіндегі «Аброхман Сулейманов» парақшасына жүктеліп сақталған аудиороликтерде, фотосурет және жазбаша материалдарда үкіметті күштеп басып алу, үкіметті күштеп ұстауға немесе конституцияның құрылысын күштеп өзгертуге сондай-ақ Қазақстан Республикасының тұтастығын және оның аумағының бірлігін күштеп бұзуға үндеулер жоқ.

3. Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /18 жазба аудио/ папкасының /М - Обращение с женой/ файлы ислам дінінің сунниттік ағымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы, № 2 объектінің 1-92 беттеріндегі мәтіндері Ал-Ихван аль-Муслимун (Мұсылман бауырлар Ассоциациясы) ұйымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /74 жазба 3 аудио/ папкасының /74 жазба 3 аудио/, файлдарында келтірілген ойлар ислам сунниттік ағымының ханбали мазхабындағы (мектеп) ваххабизмнің негізін салушы Мұхаммад ибн Абдул Уаһхабтың оқуына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №2 объектінің 93-99 бетіндегі мәтіндері «Ислам мемлекеті» террористік ұйымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы мәтіндерінде америкалықтарға, №1 объектінің /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде орыстарға қатысты теріс-жағымсыз көзқарастарды уағыздайды.

4. Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы мәтіндерінде, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде терроризмді насихаттау белгілері, №2 объект мәтіндерінде терроризмді насихаттау немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақыру белгілері бар.

5. Зерттеуге ұсынылған №№1-2 объектілер мәтіндерінде террористік немесе экстремистік қызметті ұйымдастыру мақсатында тұлғаларды жасақтау, дайындау немесе қаруландыруға сілтейтін белгілер, мәліметтер жоқ.

Тұжырымдар

1. Зерттеуге ұсынылған №1 объектіде ұлттық араздықты немесе алауыздықты қоздыру белгілері бар. Әлеуметтік, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыру, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен

қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, азаматтардың дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер жоқ.

№2 объектіде әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, діни араздықты немесе алауыздықты қоздыруға, азаматтардың ұлттық ар-намысы мен қадір-қасиеті не діни сезімдерін қорлау белгілері, сондай-ақ дінге көзқарас, ұлттық, нәсілдік, діни белгілері бойынша олардың айрықшылығы, артықшылығы немесе кемдігі туралы сөйлемдер жоқ.

2. Зерттеуге ұсынылған №№1, 2 объектілер мәтінінде үкіметті күштеп басып алу, үкіметті күштеп ұстауға немесе конституцияның құрылысын күштеп өзгертуге сондай-ақ Қазақстан Республикасының тұтастығын және оның аумағының бірлігін күштеп бұзуға үндеулер жоқ.

Сарапшы

Жунисова Н.Б.

3. Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /18 жазба аудио/ папкасының /М - Обращение с женой/ файлы ислам дінінің сунниттік ағымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы, № 2 объектінің 1-92 беттеріндегі мәтіндері Ал-Ихван аль-Муслимун (Мұсылман бауырлар Ассоциациясы) ұйымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /74 жазба 3 аудио/ папкасының /74 жазба 3 аудио/, файлдарында келтірілген ойлар ислам сунниттік ағымының ханбали мазхабындағы (мектеп) ваххабизмнің негізін салушы Мұхаммад ибн Абдул Уаһхабтың оқуына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №2 объектінің 93-99 бетіндегі мәтіндері «Ислам мемлекеті» террористік ұйымына жатады.

Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы мәтіндерінде америкалықтарға, №1 объектінің /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде орыстарға қатысты теріс-жағымсыз көзқарастарды уағыздайды.

Сарапшы

А.А.Мирзаходжаев

4. Зерттеуге ұсынылған №1 объектінің /11 жазба аудио/ папкасының /Шейх Халид ар-Рашид - О Умма Мухаммада/ файлы мәтіндерінде, /42 жазба аудио/ папкасының /Неизвестен - муджахиды с кавказа/ файлы мәтіндерінде терроризмді насихаттау белгілері, №2 объект мәтіндерінде терроризмді насихаттау немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақыру белгілері бар.

5. Зерттеуге ұсынылған №№1-2 объектілер мәтіндерінде террористік немесе экстремистік қызметті ұйымдастыру мақсатында тұлғаларды жасақтау, дайындау немесе қаруландыруға сілтейтін белгілер, мәліметтер жоқ.

Сарапшы

Ж.Б.Оспанханова

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ
СОТ САРАПТАМАСЫ ОРТАЛЫҒЫ

Оңтүстік Қазақстан облысы бойынша сот сараптамасы институты

№ 1 ФОТОКЕСТЕ

Сарапшының № 4862 қорытындысына

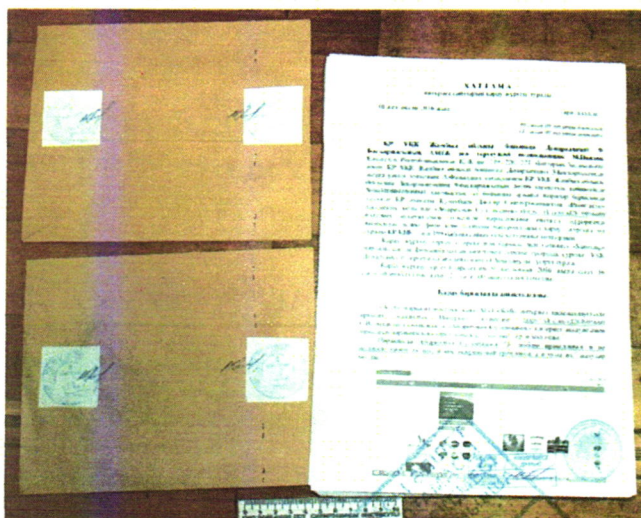
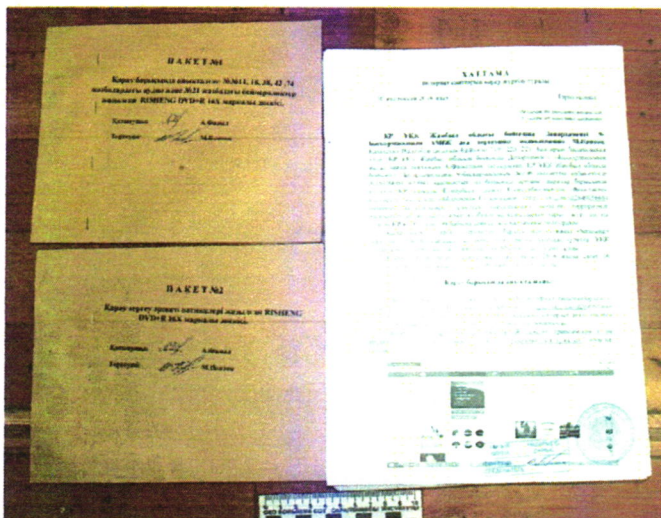

Фото №1

Фото №2

Материалдардың қаптаулы түрдегі көрінісі

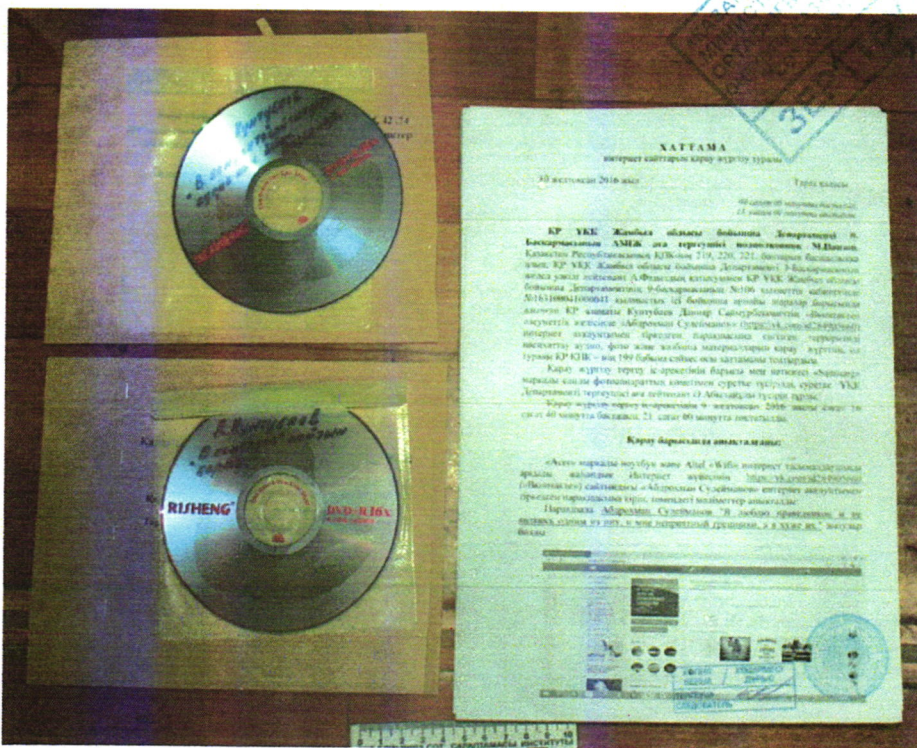

Фото №2 Объектілердің жалпы көрінісі

Сарапшы(лар):

[Handwritten signatures]

Нөмірленген парақ 13
Бауланған
парақ 14

«04» 01 2018 жж.

